

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA RELIXIÓN MORAL E CATÓLICA

5 ANOS INFANTIL

CEIP CARNOTA
CURSO 2021-2022

M^a Zoila Piñeiro Sendón

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN.

-ADAPTACIÓN Ó PROTOCOLO COVID-19

Dadas as circunstancias actuais dadas pola Covid-19, vémonos na necesidade de facer unhas modificacións na metodoloxía, instrumentod de avaliación, e recursos. Botaremos man de posibles circunstancias que se poidan dar con respecto a modo de impartir as clases (presencial, semi-presencial, on line) Sendo que a planificación do ensino está relacionada coas decisións que o mestre/a debe tomar antes de iniciar o desenvolvemento da mesma, ou o que é igual, con todas aquelas funcións, actividades ou decisións relacionadas co proceso educativo que se deben determinar antes de pór en práctica as distintas actividades cos alumnos/as.

O ensino da Relixión Católica axudará aos alumnos/as a ampliar os espazos da racionalidade e a adoptar unha actitude de apertura ao sentido relixioso da vida, sexa cal sexa a súa manifestación concreta.

- Análise do contorno.

O CEIP DE CARNOTA está ubicado na capital do concello. O seu principal medio de comunicación é a estrada AC-550, de Fisterra a Santiago. Dista a uns 70 quilómetros da capital da provincia.

A poboación desprázase habitualmente a Cee e Muros onde se atopan os principais servizos, coma o hospital, facenda, xulgado, etc. A poboación está concentrada en diversos núcleos de poboación non moi distanciados.

Tradicionalmente é unha zona dunha forte emigración. Hai pais e nais teñen estudos primarios, algúns ata teñen estudos secundarios e incluso universitarios. Hainos que traballan por conta allea.

As actividades económicas, maioritariamente, están relacionadas con mar e servizos.

O centro está adscrito ao IES “Lamas de Castelo” de Cee.

- Análise do centro educativo.

O noso centro atópase en Carnota preto da casa do concello.

Instalacións:

-Primeiro andar do edificio do colexio: aula de informática e de medios audiovisuais; sala de mestres; comedor; conserxerías; servizos; aula de música; aula de Audición e Linguaxe; aula para alumnos/as con necesidades educativas especiais; biblioteca ;as tres aulas dos tres cursos de Educación Infantil; as dúas aulas de sexto de Educación Primaria.

-Segundo andar do edificio do colexio: con seis aulas destinadas ós outros cursos de Educación Primaria; aula de Inglés; aula de Orientación.

-Patio cuberto.

-Patio de recreo, con xogos infantís.

-Edificio anexo ou ximnasio.

2. Distribución trimestral de obxectivos/competencias, contidos e criterios de avaliación

PRIMEIRO TRIMESTRE

OBXECTIVOS / COMPETENCIAS
<ul style="list-style-type: none">• Coñecer e interpretar o relato bíblico da Creación. (CCL)• Coñecer o relato bíblico do nacemento de Xesús. (CCL)• Interpretar o agasallo de Deus Pai da Creación como un estímulo para coidala. (CEC)• Extraer a mensaxe de alegría, paz e solidariedade que trae o Nadal e asumilo como propio. (CEC)• Valorar como tradicións con sentido relixioso algúns feitos culturais relacionados co Nadal, como o nacemento e as panxoliñas. (CSC)• Responsabilizarse de buscar solucións para coidar a natureza. (SIE)• Valorar a beleza da natureza e decatarse da necesidade de coidala. (CMCBCT)• Ser consciente da orixe relixiosa dalgunhas divisións do tempo anual, como o Advento e o Nadal. (CMCBCT)

CONTIDOS

Bloque 1. O sentido relixioso do ser humano

- A Creación como agasallo de Deus.
- A beleza e o coidado da Creación como agasallo.
- Actitudes de coidado da Creación. (Educación do consumidor)
- Relato bíblico: *Deus creou o mundo e regálanolo.*
- Gratitude, admiración e goce da Creación. (Educación ambiental)
- Coidado da Creación.

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación

- Relato bíblico: *Alegría, nace Xesús!*
- O camiño de Xesús é de paz. (Educación para a paz)

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa

- Unha celebración solidaria do Nadal. (Educación moral e cívica)
- Nadal: tempo de paz, amor e alegría. (Educación para a paz)
- Advento, catro semanas para preparar o Nadal.
- Compartir a alegría do Nadal.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Saber o significado das palabras *Biblia*, *Creación* e *Deus*, e admirar, agradecer e intuír o seu sentido relixioso.
- Adquirir o gusto polo coidado das persoas, as plantas e os animais como forma de coidar a Creación.
- Apreciar os valores cristiáns de respecto ás persoas e á contorna natural como parte da Creación.

- Saber o significado das palabras *Xesús, María, anxo, nacemento, presebe, Advento e Nadal* e intuír o seu sentido relixioso.
- Distinguir situacións de paz, amor, alegría e compartición e interesarse por como poñer en práctica estes valores.
- Respetar os signos e símbolos relixiosos relacionados co Nadal que observa na súa contorna.

SEGUNDO TRIMESTRE

OBXECTIVOS / COMPETENCIAS

- Coñecer e interpretar os relatos bíblicos do rei David e da curación dun tolleito por Xesús. (CCL)
- Coñecer e interpretar a linguaxe e a mensaxe das parábolas. (CCL)
- Coñecer e seleccionar os momentos principais dos relatos bíblicos da Paixón, Morte e Resurrección de Xesús. (CCL)
- Aprender a expresar emocións de forma autónoma mediante símbolos. (AA)
- Aprender a participar en xogos amigables cos compañeiros. (AA)
- Identificar accións de axuda aos demais e interpretalas como mostras de amor. (CEC)
- Interpretar o significado relixioso de símbolos como a cruz, as palmas e o cirio pascual. (CEC)
- Recoñecer a xenerosidade e a solidariedade como valores cristiáns que facilitan a convivencia. (CSC)
- Valorar como referentes relixiosos e culturais as festas e tradicións de Semana Santa, empezando polo Domingo de Ramos. (CSC)
- Respetar, valorar e tentar imitar ás persoas que axudan aos demais. (SIE)
- Valorar e agradecer as mostras de amor dos familiares e os amigos. (SIE)
- Asimilar o significado, a importancia e as consecuencias persoais do Mandamento do Amor. (SIE)

CONTIDOS

Bloque 2. A revelación: Deus intervén na historia

- Relato bíblico: *David, o valente pastor.*

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación

- Relato bíblico: *Xesús cura a un tolleito.*
- Relato bíblico: *A parábola do tesouro escondido.*
- Relato bíblico: *Xesús celebra a Pascua.*
- O Mandamento do Amor. (Educación moral e cívica)
- A Cruz de Xesús.

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa

- As persoas que coidan de nós e nos queren.
- Coidar, alegrar e axudar aos demais como Xesús.
- Unha boa noticia: a xenerosidade e a solidariedade. (Educación moral e cívica)
- As boas noticias do amor.
- As mostras de amor son un tesouro. (Educación para a paz)
- A familia móstranos o seu amor.
- Amar e facer felices aos demais como Deus ámanos. (Educación moral e cívica)
- Os amigos xogan xuntos.
- A festa do Domingo de Ramos.
- A bendición das palmas e dos ramos.
- O cirio pascual.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Saber o significado das palabras *Xesús, amor, familia, amigo, compartir, axudar, curar, coidar e alegría*.
- Saber explicar o relato da curación do tolleito.
- Identificar ao rei David como amigo de Deus.
- Ser capaz de construír frases sobre axudar, amar e alegrar á familia e aos amigos.
- Saber explicar a parábola do tesouro agochado no campo.
- Comprender a mensaxe da parábola e usar a palabra *tesouro* no seu sentido figurado.
- Apreciar os valores cristiáns que facilitan a convivencia: apreciar a relación cos demais, axudar, compartir, expresar o seu afecto...
- Adquirir o gusto polo bo obrar.
- Saber o significado das palabras *Xerusalén, palma, Última Cea, Mandamento do Amor, cruz, Resurrección, Semana Santa e Pascua*, e intuír o seu sentido relixioso.
- Distinguir situacións onde se expresa amor e saber relacionar este sentimento co mandamento de Xesús.
- Respectar os signos e símbolos relixiosos relacionados coa Semana Santa e coa Pascua que observa na contorna.

TERCEIRO TRIMESTRE

OBXECTIVOS / COMPETENCIAS

- Coñecer a oración do *Nosopai* e recoñecela como a oración de Xesús. (CCL)
- Coñecer vocabulario relacionado coas igrexas. (CCL)
- Coñecer, comprender e interpretar o relato dos primeiros amigos de Xesús. (CCL)
- Progresar na expresión de emocións relacionadas coa paz. (AA)
- Valorar o perdón como actitude propia dos amigos de Xesús. (CEC)
- Interpretar os símbolos cristiáns usados no Bautismo. (CEC)
- Recoñecer accións de axuda aos demais como propias dos amigos de Xesús. (CEC)
- Identificar a Igrexa como a familia dos amigos de Xesús. (CSC)

CONTIDOS

Bloque 3. Xesucristo, cumprimento da Historia da Salvación

- Relato bíblico: *O Nosopai*.
- Relato bíblico: *Os primeiros amigos de Xesús*.
- A Virxe María nas obras de arte.

Bloque 4. Permanencia de Xesucristo na historia: a Igrexa

- A oración.
- Tipos de templos.
- O perdón. (Educación para a paz)
- Os sentimentos que esperta a paz. (Educación para a paz)
- Elementos da igrexa.
- A celebración dun bautizo. (Educación moral e cívica)
- Os símbolos do Bautismo: a auga da pía bautismal e a luz do cirio pascual.
- Os cristiáns forman a Igrexa, a familia dos amigos de Xesús. (Educación moral e cívica)
- O peixe, símbolo cristián.
- Festa final de curso: Xesús é amigo de todos.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

- Saber observar os referentes relixiosos da súa contorna.
- Saber o significado das palabras *igrexa, rosetón, vidreira, campanario, campá, sinal da cruz, rezar, catedral, ermida, oración, Nosopai, perdón e paz*, e intuír o seu sentido relixioso.
- Respectar os signos e símbolos relixiosos que observa na súa contorna, relacionados coa igrexa.
- Apreciar os valores cristiáns do perdón e da paz como alicerces que facilitan a convivencia.

- Asociar as características da familia da Igrexa coas da súa propia familia.
- Saber o significado das palabras *Bautismo*, *bautizo*, *sacerdote*, *padriños*, *vea*, *cirio pascual* e *auga* e intuír o seu sentido relixioso.
- Saber observar e respectar os signos e símbolos relixiosos relacionados co Bautismo.
- Apreciar os valores cristiáns que facilitan a convivencia, como valorar a relación cos demais, axudar, compartir e expresar o seu afecto.

3. Procedementos e instrumentos de avaliación

A avaliación forma parte da actividade educativa na escola infantil e ten como finalidade a mellora dos procesos que se desenvolven na aula. Avalíanse tanto os procesos de desenvolvemento e de aprendizaxe dos nenos como a adecuación da actuación dos docentes para dar respostas ás súas necesidades.

De forma sintética, podemos afirmar que a avaliación persegue estes fins:

- Comprender como aprenden e maduran os alumnos.
- Coñecer en que momento do desenvolvemento se atopan e decidir que tipo de estímulo convén nese momento.
- Compartir a información relativa ao neno con todos os profesionais e os familiares implicados.
- Facilitar que cada alumno tome conciencia do seu propio proceso de aprendizaxe.

A avaliación en Educación Infantil:

- Ten un **carácter regulador**: deberá ter incidencia no proceso educativo.
- É **continua**: está integrada en todos os momentos do proceso de ensino-aprendizaxe.
- É **positiva**: valora os progresos individuais.
- É **integrada e diversa**: forma parte da dinámica da escola e ten en conta diferentes fontes de información.
- É **cualitativa**: explica a evolución dos nenos sen cualificalos nin etiquetalos.
- É **participativa**: implica a toda a comunidade educativa.

Teremos en conta o protocolo COVID-19 dependendo en que momento esteamos ó longo do curso. Botaremos man de Aula Virtual, correos electrónicos e wasaps das familias dependendo da situación na que esteamos, se podemos dar clase na aula, ou metade aula metade on line ou totalmente online(na que avaliaremos só o traballo realizado polo alumnado na casa e logo enviado).

4. Metodoloxía

Principios metodolóxicos da Educación Infantil

A metodoloxía é un dos elementos curriculares de máxima importancia para a consecución das intencións educativas. Nela reflíctese todo un conxunto de decisións que informan e definen a práctica escolar. Os principios que deben impregnar as bases metodolóxicas da Educación Infantil son os seguintes:

- **Aprendizaxe significativa.** As aprendizaxes que o neno/a realiza nesta etapa contribuirán ao seu desenvolvemento na medida en que sexan significativas. Para iso, débense establecer relacións entre as experiencias previas e as novas aprendizaxes que se lle ofrecen.
- **Perspectiva globalizadora.** O principio de globalización supón que a aprendizaxe é o produto do establecemento de múltiples relacións entre o novo e o xa aprendido. É, polo tanto, un proceso global de achegamento do individuo á realidade que quere coñecer.
- **O principio de actividade.** As actividades física e mental dos nenos son unha das fontes principais do seu desenvolvemento. A través do xogo, a acción e a experimentación, constrúen eles mesmos as súas aprendizaxes e os seus coñecementos. É imprescindible destacar a importancia do xogo como a actividade propia desta idade. Nel únxtanse, por unha parte, un importante carácter motivador e, pola outra, as posibilidades de globalización que ofrece.
- **Os aspectos afectivos e de relación.** Tendo en conta que a Educación Infantil é unha experiencia nova e especial para todos os nenos, faise necesario crear un clima cálido, acolledor e seguro no que se sintan queridos e confiados e poidan establecer relacións persoais equilibradas tanto cos seus iguais como cos adultos de referencia.
- **A organización adecuada dos espazos, dos recursos materiais e do tempo.** A distribución do espazo debe adecuarse ás variadas e cambiantes necesidades dos nenos. Ademais, débese ofrecer unha gama variada e estimulante de obxectos, xoguetes e materiais que posibiliten múltiples experiencias de manipulación. En canto á distribución do tempo, esta debe respectar as necesidades de afecto, actividade, descanso, alimentación, relación, movemento...
- **Carácter preventivo e compensador de desigualdades.** A Educación Infantil ten un marcado carácter preventivo e compensador. Dada a gran importancia da intervención temperá para evitar problemas e para paliar os existentes, é conveniente a coordinación entre todas as instancias que interveñen no proceso educativo dos nenos con necesidades educativas especiais, así como do alumnado de ambientes desfavorecidos, inmigrantes ou de minorías étnicas.
- **A individualización.** O establecemento dunha relación persoal adecuada e cariñosa é imprescindible para a práctica educativa nestas idades. Hai que axudalos partindo do que viviron para que se produzan repeticións, xeneralizacións e interiorizacións. A intervención

educativa baséase na observación e na escoita do que fan, din e senten, respectando sempre as súas necesidades e os seus intereses.

- **As novas tecnoloxías.** É importante recorrer ás novas tecnoloxías e aplicalas no espazo educativo. O seu uso en Educación Infantil debe adaptarse á idade. Ten que lle servir ao neno/a para familiarizarse co vocabulario, os materiais, recursos e ferramentas tecnolóxicas cos que vai traballar agora e en etapas sucesivas.

Teremos en conta a diferentes situacións nas que nos podemos atopar polo motivo da situación na que estamos sobre o COVID-19.

5. Organización de espazos e tempos

Na aula a disposición de espazos terase en conta nestes intres a distancia de seguridad entre o alumnado, permitindo que as tarefas sexan tanto individual como en grupo.

É aconsellable ter un horario para tomar conciencia da regularidade das actividades. No entanto, a planificación do tempo tamén debe ser flexible para poder adaptarse a calquera situación imprevista, así como ao ritmo de traballo individual de cada neno/a.

6. Materiais e recursos didácticos

Contaremos co tipo de material (funxible, dixital) necesario para poder levar os contidos propostos, tendo en conta a hixienización axeitada dada a situación que estamos a vivir. Estará a disposición do alumnado adecuadamente:

- Fototarxetas de elementos e símbolos relixiosos con fotografías e o nome en cinco idiomas.
- CD coas cancións e os *playbacks* das unidades.
- Murais de contidos.
- Xogos de atención visual.
- Cartóns de roles para o traballo cooperativo.
- Materiais para Os meus amigos da Biblia: murais de escenarios e troqueis de personaxes e elementos bíblicos.

Recursos dixitais

- Libro dixital interactivo.

- App.
- Audios, vídeos e outros recursos multimedia.
- Recursos para a xestión da aula.
- Recursos para a avaliación.